

Polovina dětí je v porodnici dokrmována, matkám často chybí správná podpora a informace v počátcích kojení

31. 7. 2023, Tisková zpráva Aperio

Téměř 51 % dětí je v porodnici dokrmováno, při propuštění z porodnice je krmeno jen mateřským mlékem necelých 73 % novorozenců a tento podíl klesá. Toto ukázala unikátní [analýza dat](#) z 6 475 dotazníků od žen*, které v letech 2018 až 2022 porodily v některé z českých porodnic. Průvodce porodnicemi Aperio dlouhodobě sleduje trendy v českém porodnictví i ve výživě novorozeneckých dětí. Zkušenosti rodiček poukazují na to, že se stále poměrně často setkávají v porodnicích s nevhodnými doporučeními ohledně kojení.

„Od žen, které se podělily o svou zkušenost z porodnice, se bohužel stále dozvídáme o zastaralých a nevhodných doporučeních, jež v některých porodnicích dostávají. Určitá část zdravotníků si nedoplňuje vzdělání ohledně kojení, různí poskytovatelé péče pak předávají různé informace a doporučení. Části matek se nedostává dostatečné podpory v počátcích kojení, které jsou zásadní pro další úspěšný průběh kojení. Ani pak při nastalých komplikacích, které vedou ke zbytečnému zavedení dokrmů nebo k ukončení kojení,“ upozorňuje Miloslava Kramná, koordinátorka Aperio [Průvodce porodnicemi](#). *„Aperio poskytuje nastávajícím rodičům podporu a informace a pomáhá jim připravit se na těhotenství, porod i šestinedělí také prostřednictvím nezávislých předporodních kurzů. Díky tomu jsou pak připravenější na různé komplikace,“* dodává Miloslava Kramná.

První srpnový týden vyhláší mezinárodní organizace [WABA](#) jako Světový týden kojení. Letošním tématem je: „Podpora kojení – blíže k matkám“ (Breastfeeding Support – Close to Mothers). U této příležitosti Aperio upozorňuje na několik problematických zjištění ohledně nepodpory kojení, které ukázala [analýza dat](#) z Průvodce porodnicemi.

Polovina donošených novorozenců byla během pobytu na poporodním oddělení **dokrmována (čili dostala jinou stravu než mateřské mléko matky)**. Za celé sledované období se dokrmování týkalo 50.9 % porodů a v jednotlivých letech mírně kolísalo. Nejčastěji jako dokrm děti dostávaly umělé mléko (80.0 %), pak cizí mateřské mléko (21.7 %) a nejméně často glukózový roztok (12.9 %). Nejvíce dětí bylo dokrmováno stříkačkou (74.1 %), dále lahví (26.3 %) a výrazně méně pak vhodnějšími způsoby, jako jsou cévka po prsu (6.2 %) a kalíšek či zkumavka (4.9 %). Při **propuštění z porodnice** bylo za celé období plně kojeno mateřským mlékem 72.8 %, kojeno a zároveň dokrmováno 21.9 % a krmeno pouze umělým mlékem 5.3 % novorozenců.

„V porodnici absolutně nulová pomoc na pořádné rozkojení. Dítě mi začali dokrmovat, protože prý byl dehydratovaný. Kdybych jako prvoroďička věděla, že čím víc bude malý na prsu, tím víc bude mléka, a ne kojit až po 3 hodinách, tak jsme možná neodcházeli s dokrmováním a kojila bych déle než 2 měsíce s dokrmem,“ svěřila se jedna z rodiček.

Více než polovina žen (60 % za celé období) byla konfrontována s **požadavkem zdravotníků, aby své novorozené dítě zvažily před a po každém kojení**. Tento požadavek nemá oporu v žádných odborných doporučeních pro podporu kojení, naopak narušuje kojení i péči o dítě a matky zatěžuje. Pozitivní zjištění je, že četnost v průběhu let klesá (z 65.2 % v r. 2018 na 52.0 % v r. 2022).

„Věřím, že dělali vše, co bylo v jejich silách. Přesto přístup ke kojení, automatické nasazení dudlíku a místo možnosti kojit jen dostat odsávačku беру jako chyby, nebyl individuální přístup... Příště už budu vědět a bojovat za přítomnost u svého dítěte. Vážení před a po kojení, povolené kojení jen co tři hodiny a obrovské dávky příkrmů byly úplně mimo... Propuštění z nemocnice bylo vysvobozením, nyní preferuji ambulantní porod s vlastní porodní asistentkou,“ popisuje svou nespokojenost jedna z matek.

Doporučení, aby **dodržovaly intervaly v kojení** a kojily po 3 hodinách nebo nejméně po 2 hodinách, se dostalo větší části žen (za celé období v průměru 57.6 %), i když tento podíl od roku 2019 klesá. Oproti tomu žádoucí doporučení, aby kojily, kdykoli si dítě nebo matka přejí, se zatím dostávalo menšině žen, a to 42.4 %. Pozitivní je, že tento podíl narůstá a v r. 2022 doporučení dostalo už 52 % žen.

Z podrobnější analýzy vyplývá **souvislost mezi kojením na požádání a způsobem krmení při propuštění z porodnice**. Mezi matkami, které měly doporučeno kojit dítě na vyžádání, byl při odchodu z porodnice vyšší podíl těch, které plně kojily (84.4 %) a méně těch, které kojené dítě dokrmovaly (13.2 %) nebo dítě krmily pouze umělým mlékem (2.4 %). Oproti tomu matky, kterým se dostalo doporučení kojit v intervalech, pak při odchodu z porodnice v menší míře plně kojily (64.1 %), častěji novorozence spolu s kojením dokrmovaly (29.2 %) nebo dítě nekojily vůbec a krmily ho umělým mlékem (6.7 %).

„Měla jsem těžký porod, císař, nemohla jsem se hnout. Prosila jsem je, ať mi malého vozí častěji... Ale někdy to bylo za 5 hodin, v noci vlastně vůbec, jen ráno v 6. Takže se mi mléko rozjelo možná až 4. den. Dva dny malému dávali umělé mléko s tím, že mi řekli, že ho nebudou trápit. S tím jsem samozřejmě jako prvorodička souhlasila. Teď jsem chytřejší. Už bych to takhle nenechala,“ shrnuje jedna z žen.

Pozitivní přístup, který podporuje zahájení kojení, sledujeme na porodním oddělení po vaginálním porodu. Tři čtvrtiny matek referují, že měly **dítě bezprostředně po porodu položeno na břicho či hrudníku** (72.3 % v r. 2018 až 75.3 % v r. 2022). Více než polovině novorozenců bylo umožněno **samovolné přisátí** (57.2 % v r. 2018 až 61.8 % v r. 2022). Po vaginálním porodu také sdělilo 60.7 % žen, že **zahájily kojení do 2 hodin po porodu**.

I zde můžeme sledovat **souvislost časného zahájení kojení a způsobu krmení při propuštění z porodnice**. Mezi dětmi, u kterých bylo kojení zahájeno do 2 hodin po porodu, bylo při propuštění z porodnice méně dětí krmených umělým mlékem (1.6 % oproti 8.5 %), méně kojených dětí s dokrmem (14.4 % oproti 28.7 %) a více plně kojených dětí (84.1 % oproti 62.8 %).

Podíl výlučně kojených dětí v ČR je dle našich dat cca 60 % (61.4 % v r. 2021 a 59.8 % v r. 2022). **Výlučné kojení** je ukazatel, který doporučuje sledovat WHO a zahrnuje děti krmené výhradně mateřským mlékem, a to jak tím od vlastní matky, tak v případě potřeby dokrmu mateřským mlékem darovaným jinou matkou.

Statistiky týkající se úspěšnosti kojení a podpory kojících matek v ČR buď chybějí úplně, jsou zastaralé, či se zužují jen na několik ukazatelů. Analýza Aperia tedy představuje jeden z mála veřejně dostupných zdrojů dat, které zahrnují i tuto problematiku. **Kompletní analýza dat z Průvodce porodnicemi je [ke stažení ZDE](#).**

**Do analýzy jsou zařazeny ženy, jejichž porod proběhl v termínu, tedy mezi 38. a 42. týdnem těhotenství. Dotazníky nemapují problematiku předčasně narozených dětí.*

O Průvodci porodnicemi

Nezávislý webový [Průvodce porodnicemi](#) dlouhodobě sleduje české porodnictví, pomáhá rodičům připravit se na porod a vybrat si porodnici dle jejich potřeb. Díky příspěvkům svých dárců ho provozuje spolek [Aperio](#) již od roku 2002. Jako webový nástroj v nové podobě a s novými funkcemi běží od roku 2018 a mimo jiné mapuje, jak je nastavena standardní péče v českých porodnicích a to, jak porod zažívají rodičky. Návštěvníci webu mohou porovnat profily až tří porodnic a také zkušenosti rodiček ze tří pracovišť. Dále zde najdou články pro nastávající rodiče či rozcestník odkazů na užitečné webové stránky.

Analýzu zpracovaly: koordinátorka Průvodce porodnicemi [Ing. Miloslava Kramná](#) a datová analytička [Ing. Alena Hlavová](#).

Pro více informací kontaktujte:

Tereza Kochová, PR specialista [Aperio](#)

E-mail: tereza.kochova@aperio.cz

Tel.: 775 716 145